

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. VI. An delectationes venereæ sint ejusdem speciei cum opere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

lethale in conjugato, qui in sola pulchritudine feminae ita delectaretur, ac posset in cogitatione arboris pulchrae delectari ut, vel sic ad copulam conjugalem excitaretur.

Ratio est quod cogitatio pulchritudinis non excitet ad copulam conjugalem, nisi excitet Spiritus carnales, hos autem

eatenus commovet, quatenus cogitatur pulchritudo feminae, ut suae carni delectabiliter conveniens, ergo non delectatur in sola pulchritudine, sed etiam in delectabilitate objecti, è contra cogitatio arboris pulchrae non commovet

Spiritus, nec excitat ad copulam.

§. VI.

An delectationes venereae sint ejusdem speciei cum opere.

§ 16. Certum est affectus efficaces e. g. desideria efficacia induere eandem speciem, quam habet ipsum opus exterum, sic desiderans copulam cum soluta, conjugata: consanguinea persona DEO per votum castitatis dicata committit in affectu speciem fornicationis, adulterij, incestus, ac Sacrilegij. Difficultas igitur est, an mente versans unam ex his copulis, ac se morose delectans illarum aliquam e. g. copula cum conjugata malitiae contra castitatem, cui soli opponitur delectatio de copula cum soluta, addat in iustitiam adulterij, si cum consanguinea malitiam incestus contra virtutem pietatis, si cum Religiosa malitiam Sacrilegij contra Religionem. Ubi rursus conveniant omnes, quod si delectatio feratur in praefatas circumstantias speciem mutantis, evadat ejusdem speciei; cum opere, ut si quis habeat delectationem de copula habita, aut habenda cum conjugata ut

conjugata est, cum consanguinea ut consanguinea est &c. ita ut objectum movens non sit sola delectabilitas, sed etiam iniustitia &c.

Hoc autem nunquam contingere existimat Pal. p. 1. tract. 2. D. 2. p. 10. §. 4. num. 7. quia circumstantia conjugij, consanguinitatis &c. parum, aut nihil deservit delectationi, ergo circumstantia ejusmodi non movent ad delectationem, sed ab ijs intellectus praescindit, consequenter delectatio eas ut objectum non respicit, quod etiam faterur Sanch. lib. 1. Decal. cap. 2. num. 11. si delectatio non feratur in opus exterum secundum totam suam malitiam apprehensum, ut si apprehendat feminam ut non suam, non tamen ut nuptam, aut DEO Sacratam &c. Delectatio non habet totum operis malitiam, sed duntaxat apprehensam, nempe simplicis fornicationis. Ejusdem sententiae est Sporet n. 24.

R. P. Karch, Diff.

Gggg

Du-

Duplex est sententia: una sustinens identitatem speciei moralis cum opere, ita Sanch. cit. Azor & alij; Altera negans cum Vasq. *D. 112. cap. 2. Less. lib. 4. cap. 3. num. 123.* eam pluribus argumentis roborans, Rhodes de peccatis *D. 1. quæst. 3. S. 3. §. 3.* Cardenas *D. 44. à num. 47.*

817. Respondeo mihi præplacere negativam Ratio est, quia delectationes quæ sunt duntaxat venereæ, solum respiciunt delectabilitatem veneream, sed circumstantiæ objecti e.g. adulterij, incestus &c. non sunt delectabilitas venerea, sed ratio injustitiæ in copula cum conjugata &c. ergo delectationes venereæ non respiciunt circumstantias objecti, consequenter ab his non specificantur, uti specificantur desideria saltem efficacia, feruntur enim in opus prout est in se cum circumstantijs acceptum.

Ex allata ratione Cardenas colligit *num. 50.* delectationes venereas internas esto non specificentur ab opere externo sumpto secundum circumstantias, specificantur tamen à delectabilitate operis externi, sola enim delectabilitas est illarum objectum formale, ergo specificantur ab objecto formaliter sumpto, id est, sumpto secundum rationem formalem moventem, quæ ratio est præcisè delectabilitas operis externi.

Dices pro sententia affirmativa: dum te oblectas cum conjugata in copula, placet tibi, & est grata copula cum conjugata, sed copula cum conjugata est copula adulterina, ab illa enim est inseparabile adulterium, ergo placet tibi, estque grata copula adulterina, sed compla-

centia in adulterina copula est in specie adulterij.

Respondeo concludere argumentum si placentia sit voluntas approbativa copulæ cum conjugata, talis enim placentia est voluntas operis; fertur enim in copulam cum conjugata ut tali verum delectatio venerea interna non habet pro objecto copulam cum conjugata, ut tali, seu reduplicative, sed fertur in copulam quæ fuit cum conjugata, respicitque feminam præcisè ut formosam, & à se amatam. Quamvis ergo in opere non sit separabilis una malitia ab altera, potest tamen separari in delectatione: idque bene probat exemplis cit. Less. sic videns suum inimicum malè tractari in loco sacro, si delectatur ejus calamitate, peccat peccato odij: non Sacrilegij, licet opus utranque malitiam contineat, quia cognitio loci Sacri non influit: similiter audiens verba faceta, quæ sunt simul contumeliosa, impura, ac detractoria, potest ijs delectari, quatenus risum excitant, quin delectetur iisdem, ut contumeliosis, impuris, ac detractorijs.

818. Quæres primo, an omnes delectationes venereæ sint ejusdem speciei, sive delecteris de copula humana naturali, sive Sodomitica, sive Bestiali, sive de Pollutione. Aliqui affirmant cum Dian. *p. 1. tract. 7. Resol. 48. & p. 2. tr. 3. Miscell. Resol. 34.* attribuentes suam opinionem Patri Vasq.

Verum hos Authores errasse in intelligentia opinionis Vasq. qui primus docuit diversitatem malitiæ delectationum venerearum à malitiæ operis externi. Doctrina Vasq. *num. 5.* consistit in hoc asserto: delectationes internæ venereæ sunt
in

in eadem specie cum opere luxurioso, id quo est delectatio, secundum totam malitiam, quæ in genere luxuriæ continetur in opere. Hinc cit. num. 5. concludit, quod delectatio de quovis genere fornicationis, nempe sive sit cum soluta, sive conjugata, sive consanguinea, sive rapta, sive DEO per votum dicata habeat eandem malitiam cum opere quatenus est contra castitatem in specie luxuriæ directe, hæc autem est malitia simplicis fornicationis, nam circumstantiæ diversa puta conjugij, consanguinitatis, voti &c. non sunt intra genus luxuriæ, siquidem non sunt delectativæ, ergo omnes delectationes venereæ de opere luxuriæ naturalis sunt ejusdem speciei.

Eodem modo pergit cit. loco Vasq. delectatio de opere luxuriæ contra naturam est ejusdem speciei cum opere, nempe secundum totam malitiam, quæ in genere luxuriæ continetur in tali opere externo, hæc autem est specie diversa à malitia operis externi luxuriæ naturalis.

Respond. nunc primo, delectationes morosas venereas internas de quacunque copula naturali, sive cum soluta, sive conjugata, sive voto castitatis ligata habere eandem speciem malitiæ simplicis fornicationis, proinde malitiam diversam à malitia operis. Ratio est, quia objectum totale delectationis est sola delectabilitas venerea, quæ reperitur in opere externo, sive copula, sed hæc est ejusdem speciei in quavis naturali copula, circumstantiæ enim allatæ annexæ copulæ non sunt delectabilitas venerea, proinde non movent, nec specificant delectationem,

nisi expresse sint volitæ per num. 816.

819. Respondeo secundo, delectatio quavis venerea de opere luxuriæ naturalis specie differt à delectatione quacunque de opere luxuriæ contra naturam, videlicet à delectatione de Sodomia, bestialitate, pollutione, & harum singulæ differunt specie ab alijs, Cardenas *Crisis Theolog. D. 44. à num. 36.*

Ratio est, ubi est delectabilitas venerea specie diversa, ibi est delectatio venerea interna specie diversa, sed delectabilitas venerea luxuriæ naturalis est specie diversa à delectabilitate luxuriæ contra naturam: copula enim naturalis specie differt à copula contra-naturali in esse luxuriæ, ergo delectabilitas movens ad illas etiam differt specie una ab altera: rursus delectabilitas pollutionis differt specie à delectabilitate Sodomitica, & bestiali, ac vicissim, ipsa enim opera quibus inest specie differunt uti constat ex Alex. VII. damnata propositione 24. *mollities, Sodomia, & bestialitas sunt peccata ejusdem speciei infima, ideoque sufficit dicere in Confessione se procurasse pollutionem.*

Ratio specificæ diversitatis horum operum contra naturam est, quod dicant specialem dissonantiam cum recta ratione, & virtuti, castitatis diversimode opponantur: mollities enim præcisè impedit generationem à natura intentam, Sodomia ultra impeditionem castitatis dicit ordinem ad vas ineptum intra speciem humanam; bestialitas præter ambo præfata respicit ordinem ad suppositum alienæ speciei, cui ordo naturalis intentus à natura in effusione seminis summè contra-

riatur, siquidem magis est contra rationem hominem conjungi cum bestiis, quam homines inter se indebitè, sive in vase indebitò conjungi, differunt ergo specie infima, & solum conveniunt in specie subalternà luxuria.

Ex his peccatis contra naturam est gravissimum bestialitas; hâc gravior est concubitus cum Dæmone assumente speciem humanam: post bestialitatem est Sodomia, quæ antonomasticè vocatur scelus nefandum; hanc sequitur gravitate mollities, hæc enim cum sit profusio seminis extra vas à natura ordinatum ad ejus receptionem est gravior in genere luxuria alijs peccatis contra castitatem, ita S. Th. 2. 2. *quest. 154. art. 14.*

320. Adverte cum Cardenas *n. 38.* delectationem internam à suo proprio objecto nimirum ab externo opere non specificari tanquam ab effectu (ab hac enim specificatur efficax desiderium) sed tanquam ab eo: quod formaliter attingit, & de quo præcise, & formaliter delectatur: nam delectationis actus essentialis tendentia est in objectum delectabile, sive illud dicas esse objectum materiale, sive formale motivum: ergo necessario suam speciem desumit ab objecto, non quod accipiat suam bonitatem aut malitiam, quam in se habet objectum, sed quod alterutram habeat per ordinem, & habitudinem ad ipsum objectum, sic actus detestans DEUM non participat DEI bonitatem, suam tamen malitiam accipit per ordinem ad habitudinem cum DEO.

Dices actus detestationis DEI malitiam non habet à suo objecto, quod est

DEUS, sed ab oppositione cum virtute Charitatis. Contra sic arguit Cardenas *num. 40.* ideo detestatio DEI specialiter opponitur dilectioni DEI, quia in esse detestationis respicit DEUM infinite bonum, ergo universaliter ceteri etiam actus suam malitiam habent eatenus per oppositionem cum tali virtute, quia essentialiter tendunt in hoc, aut illud objectum oppositum huic, aut illi virtuti. Nec hoc negasse Vasq. notat Additionator Vasquezij 1. 2. *D. III. cap. 5. n. 21.* nimirum quod simplex delectatio sumat malitiam ab actu externo ut ab objecto, negasse vero quod habeat ab illa ut effectu derivatam, quod verissimum est.

Quæres secundo, an gaudium de rebus venereis, ac de ijs desiderium inefficax sint ejusdem speciei cum opere, de quo quis gaudet, aut quod quis inefficaciter desiderat. Respondeo primo, ad utrumque affirmativè, cujus rationem revide *n. 578.*

Respondeo secundo, probabiliter desiderium inefficax operis venerei esse ejusdem speciei cum delectatione morosa venerea, proinde non habere malitiam, quam habet opus externum ex circumstantijs, De gaudio super malis proximi distinctis à re venerea etiam dixi *num. 589.* probabiliter non diversificari specie pro diversitate specifica malorum, quia gaudium cum sit actus voluntatis, potest ferri in hujusmodi mala omnia sub ratione communi mali: gaudens autem de actibus externis venereis præteritis non fertur in delectabilitatem carnalem ut sic, sed in eam cujus à se facta meminit, approbat enim opus carnale

nale factum, approbans vero factum suum approbat etiam circumstantias ipsius consequenter approbat malitiam totam operis.

Ex quo sequitur gaudium de aliquo opere venereo esse ejusdem speciei cum

opere, ut si gaudes de commisso adulterio, aut incestu, aut Sacrilegio cum monialis reus adulterij, incestus, & Sacrilegij, in quo puncto nullum ex doctoribus reperio contradixisse, etsi complures pervolverim.

§. VII.

Enodantur aliquot quæsitæ de delectatione morosa venereæ & commotione Spirituum genitalium.

§ 21. **R**efricanda hic est memoria cogitationis duplicis speculativæ, ac practicæ de objecto venereo, harum explicationem dedi *num.* 82. numero autem sequente practicam divisi in tepidam, intensam, ac vehementem exinde intuli *num.* 114. purè speculativam de objecto venereo esse licitam, practicam vero non conjugatis esse illicitam, non tamen mortaliter, si leviter solum commoveat Spiritus carnales per *n.* 115. ex Carden. *Crisis Theolog. D.* 42. *num.* 138.

Quares primo, an delectatio speculativa de objecto venereo sit illicita. Respondeo affirmative: quia delectatio speculativa venerea est illa, quæ sequitur ad cognitionem proponentem objectum venereum non modo delectabili, sive non alliciente, & provocante ad delectationem sensibilem, sed etiam talis delectatio de objecto venereo est illicita, ergo &c. minor probatur, quævis compla-

centia voluntatis gaudens absque delectatione sensibili de actu Sodomitico formaliter malo est illicita, sed talis complacentia est delectatio speculativa de objecto venereo, ergo quævis delectatio speculativa de objecto venereo est illicita. Major hujus Syllogismi est omnium per *num.* 86. *Vers. Amplia conclusionem.* Minor est ex definitione delectationis speculativæ Spirituales, consequentia est in forma, ita Cardenas *D.* 42. *n.* 24.

Extende allatum Responsum ad delectationem speculativam in re venerea cum præcisione ex parte objecti à malitia ejus morali seclusa omni sensibili delectatione, & commotione carnalium Spirituum ita Cardenas *num.* 26. ex *D.* 41. *num.* 28. 40. & 109. contra Pal. p. 1. *tract.* 2. *D.* 2. p. 10. §. 2. *nu.* 22. *conclus.* 4. Tambur. *lib.* 10. *Decal. cap.* 5. §. 1. *num.* 3. nempe foret tunc adhuc illicita delectatio ex parte delectationis, etsi non sit illicita ex parte objecti, liqui-